

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő: **Cs. Szabó Kálmán.**

Szerkesztő
és laptulajdonos: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 25 kr.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Társadalmi mizériák.

Az ókor sötét romjai között, a hitüldöző középkorban, midőn a vallásos rajongás elvakította az embereket, nem találunk sem az élet, sem a vagyonbiztonság ellen oly borzasztó számban, oly vakmerően és aljas raffinériával végrehajtott büntényekre, mint napjainkban — melyeknek láttára lehetetlen, hogy a komor jövő aggodalmai meg ne szállják szívünket.

Nemzetiségi és felekezeti surlódások, ferde irányu versengések, előítélet és roszakarat, kaján irigység és kárhuzatos telhetetlenség rákfene gyanánt pusztítják nemzetünk testét. Azok a naponként a hírlapokban és egyébként a nyilvánosságra kerülő sikkasztások, váltóhamisítások, szédelő üzletek, hivatalos pénzek elidegenítése stb. az ezeket követő és ijesztő módon szaporodó öngyilkosságok, a gazdasági válság és súlyos megélhetési viszonyok okozta nyomor, az urhatnáság, a könnyelműség és élvezetvágy, az erkölcsi kötelek meglazulásának szomorú következményei, a törvénytelen frigyből származó gyermekek szomorú sorsa, a szesz italok kedvelése, mely az egészséget és a családi boldogságot aláassa: mind oly jelenségek, melyek az erkölcsi téren való általános sülyedésre mutatnak és melyek társadalmi rétegeinknek a legsötétebb árnyalatokkal kiszínezett képét tárják fel lelki szemeink előtt.

Pedig ma már a közművelődés, az irodalom, a tudomány és művészet nagy hódításokat tett, az ipar és kereskedelem örvendetes lendületet vett; tanintézetek, népiskolák száma napról-napra növekszik és a vallásegjenjogosság áldást hozó napja bevilágítja sugarával hazánk egész földjét.

Ezt látva, joggal kérdezzük: honnan van az mégis, hogy míg az anyagi és szellemi világban ily bámulatos előrehaladás bizonyítékára akadunk, addig az erkölcsi világban az erkölcs, vallásos élet terén lépten-nyomon a visszaesés lesújtó tényeire bukkanunk? Joggal kérdezzük: mi ingott meg a társadalomban annyira, hogy teljesen felforgatta benne azt az összhangot, melynek az erkölcsi és fizikai világ közt léteznie kell?

Nem csalódunk, ha azt állítjuk, hogy társadalmunk ama betegségeinek okát a törvény iránti tisztelet tanulmányában, az erkölcsi és vallásos érület, a hit, remény és szeretet, a kölcsönös bizalom nagymérvű eltompulásában, elhajlásában kell keresnünk.

A törvénytisztletnek hiánya okozza a szenvedélyek elvadulását: ez képezi a tényezőt, mely rést üt a társadalmi békén, az állam rendjén. Az erkölcsi jó érzet kihálófélben van társadalmunk rétegeiben és anélkül a szenvedélyek fékevesztett dühét ellensúlyozni képtelenek vagyunk, mert egyedül az erkölcsi vallásos érület az, mely a gonosz indulatokat bilincsek közé szorítani képes.

Míg az erkölcsi és vallásos érület a társadalom minden rétegében hatalmas gyökeret

nem ver, míg annak szálai át meg át nem járják szervezetének minden idegét: addig a társadalom hajója folyton a legvadabb szenvedélyek okozta büntények szirtjein, a legocsmányabb vétkek posványos zátonyain keresztül fog törni, kitéve annak, hogy minden pillanatban roncokká zuzattassék.

Erkölcöt tehát a társadalomba! Ez legyen jelszava minden tényezőnek, mely állásánál, befolyásánál és hatalmánál fogva hivatva van arra, hogy a népre hasson, azt vezérelje, kormányozza! Magasztos feladat jut itt egyháznak és iskolának, kormánynak és kulturegyesületnek egyaránt, mely tényezők a szülői házzal és magának a társadalomnak, egészséges, jó érzésű elemeivel kezdet fogva s a sajtó és irodalom által támogatva, bizonyára meg fogják teremteni azt az összhangot, melynek az erkölcsi törvények és a társadalmi rend között fennállania kell. A hatás módozatairól itt nem szólnunk. Az arra hivatottak itt legjobban ismerik a módot, legcélszerűbben választhatják meg az eszközöket, a melyekkel, ha feladatukhoz lelkesedéssel és hivatásuk őszinte buzgalomával, lelkek egész melegével hozzáfogtak, azt legokoszerűbben teljesíthetik s kitűzött céljukat legbiztosabban elérhetik.

N. — v.

Székely leányok.

Lapunk mult számának első cikkében a székely leányok exportja ellen emeltük fel tiltakozó szavunkat. Elismeréssel szólunk *László Gyula* kamarai másodtitkár az ügyben kifejtett buzgó munkálkodásáról, azonban határozottan kétségbevittem annak célszerűségét, üdvös voltát. E cikkünkre vonatkozólag vettük *László* titkártól az alábbi sorokat, melynek, az eszme fontosságára való tekintetéből, készséggel adunk helyet.

M.-Vásárhely, 1899. szept. 8-án.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Az „Udvarhelyi Híradó“ mult számbeli vezércikkére a következőket válaszolom.

Nem csalódom, ha azt állítom, hogy Udvarhelymegyéből legalább is 1000 szolgálattelvő női és férfi cseléd van Budapesten. Illetékes egyéntől csak a napokban halottam, hogy Alsó-Siménfalváról kétszázannak vándorlást, föl Budapestre és vissza Budapestről. Marostordából is mennek és jönnek. Csupán Gernyeszegről 30—40 leány szolgál állandóan Budapesten. Sokat ismerek közülök, az általam gondozott székely fiúk testvéreit. Cselédem is volt olyan, a ki előbb Budapesten szolgált, s jónak, tisztességesnek tudtam.

Ezeket nem közvetítette senki. Maguktól mentek és mennek, és hódítják el Oláhországtól a leányok százait.

Csodálatos, hogy az Udvarhelyi Híradó ezt nem látta, és ha látta, nem figyelmeztette a hatóságokat megakadályozására. Csodálatos, hogy a Bukarestbe való vándorlás illetéki megcsappanását eddig is békesen tűrte. Szegény Oláhország, hogy rövidséget kelljen szenvednie egy Budapest miatt!

Azt írja az Udvarhelyi Híradó, hogy a 26 háromszéki leányt Budapesten senki sem várta, csak az aszfaltbetyárok tettek reájuk megjegyzéseket. Én nem láttam azokat az aszfaltbetyárokat, hanem láttam az érdeklődés és lelkesedés nyilvánítását egy nagyközönség részéről, a mi szolt az akció első sikerének, szolt általában a székelyeknek, és szolt

azoknak a szegény leányoknak, a kik szomorú, de Isten bizony szegényesen érkeztek, a kiknek arcukon nem látszott a falusi üdeség, a szépség, a kik iránt inkább részvét kelt.

Szomoruan láttam én ezeket a leányokat, kiknek egyrészt pár héttel előbb hozták vissza Bukarestből, mert én is vártam reájuk a keleti pályaudvarban. És még ott voltak a Mártha-Egylet négy tagja György Aladárral, a Lorántfy Zsuzsánna vallásos egylet 2 tagja és ezernyi közönség. Több uri asszony egész Rákosig elejébe is utazott a leányoknak, kiket egész úton Kiss Jenő kézdívásárhelyi tanár kalauzolt.

Ott, Budapesten a Mártha-Egylet csinosan rendezett cselédotthonában szállásoltuk el a 26 székely leányt, kiknek az egylet ígéretet tett, hogy náluk bármikor otthonra, védelemre, gyámolításra lelnek. Másnap innen osztották szét őket, mindannyit előkelő uri házakhoz, országosan is ismert emberek családjaihoz.

Egyrésztük sirva maradt ott, s midőn Kiss Jenő barátommal kérdeztük mit siratnak, azt felelték — Bukarestet. Ott mennyi ismerősük van, itt senkijök sincs. Ez a valóság. Háromszék-, Csik- és Brassóvármegyék határszéli községeiből terveztem a káros és szertelen kivándorlást elterelni, nem Udvarhelymegyéből és nem Marostordából, a hol hála Istennek magától is helyes irányt vett ez a mozgalom.

Ott, a keleti határszél székely és csángó népében tesz sok kárt a kivándorlás. Odaváló vagyok magam is, ott figyeltem és figyelem népemnek erkölcsi, anyagi romlását. Én láttam fonnyadt csecsemőket czuczliu tengődve, míg anyjok Oláhországban oláh sarjakat táplálnak, láttam selymes, bársonyos paraszt fehérszöveteket csufoskodni, erőteljes férfiakat összeroskadni az iszákosságtól, szegénytelen betegségben szenvedőket; beszéltem anyákkal, a kik leányaikat eladták, ismertem embereket, kiknek az emberkereskedés kenyerük volt.

Gyávának tudtam volna magamat, ha ezt föl nem tárom. Megtettem kötelességből s most csak az fáj, hogy akad székely ujság, a mely ezt tagadja és az egész ország által helyeselt törekvést megsemmisíteni igyekszik. Restellem az oláhoktól és a szászoktól, hogy mi ebben sem értünk egyet. Hogy ki kell kiabáljuk a világnak terveinket és kimeritenünk magunkat meddő vitákban.

Ugyan ki ne akarná a székelység itthon tartását? ki ne akarná, hogy a székely leányok mind itt élhessenek meg úgy mint asszonyok, mint anyák?

Csak hogy legyenek meg ehhez a feltételek, nyitassanak forrásai a megélhetésnek. Most még szegények a székely faluk, a szegény emberek állandóan nem kapnak munkát, pénzt nem látnak. Hogy mekkora a szegénység, azt láttam abból, hogy a székely tanoncoknak általam iskolai könyvekre s egyéb taneszközökre kiosztott pénzeket indulás előtt a szülők elszedték gyermekeiktől. A nagy szegénységet látom a székely fiúk elhelyezésekor, többször a kelleténél. Hogy mikor változnak meg e részben az állapotok, nem is sejtethjük, de annyit mondhatok, hogy nagyhangu frázisok meg nem mentik a székelyt. Takargatásával a bajoknak, elferdítésével a tényeknek, meghazudtolásával a való tényeknek, célt nem érünk.

A szegény székely leány most utalva van a szolgálatra, azért, hogy otthon ne egye a kenyeret, azért, hogy ruházódhassék, férjhezmenetelére megszerezze a stafrungját, vagy keressen apjának adóra, pálinkára.

De nem muszáj, hogy ezt Oláhországban keresse, mikor idehaza is megtalálja.

Ne komédiázzunk. Jól tudjuk, hogy azok az áldott állapotok, miknek közelletét Beksics Gusztáv és más importált politikai erők a szegény székelyek-

nek jövedölgetik, még soká következnak be. Jól tudjuk, hogy a székelység reorganizálásához annyi pénz kell, mennyije nem lesz egyharmar a kormánynak.

Dolgozzunk mi, értsünk egyet, lépésről-lépésre törjünk előre, az adott eszközökkel segítsünk veszni indult népünkön. Ne keressük a boldogulás eszközeit másokban, vegyünk példát e részben az oláhoktól, szászoktól, bizzunk magunkban s az Isten is megsegít.

A marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparkamara megteszi a maga köteleességét, az a baj, hogy mások nem teszik meg. Ha a székelység minden tényező dolgoznék valamit a közállapotok javításán, ma előbbre volnánk.

Jobban tennék a székelügyi lapok, ha ezeket a szunnyadó erőket ébresztgetnék, mozdulásra noszogtatnák, a hatóságok embereit, a papokat, tanítókat buzdítanák, irányítgatnák. Jobb lenne, ha a kíváncsi által veszélyeztetett községek vezetőit megszámloltatnák, pellengére állítanák a mulasztásokért, mint arra fogni össze, hogy a nehezen fölkellett országos érdeklődést ámitással lohasszák.

László Gyula,
iparkamara titkár.

Szeptember 10.

Szomorú évünk volt az, a melynek végéhez közeledünk. Örökös gyászlobogók lenghettek volna házainkon. Minden napra esett egy szomorú esemény évfordulója, szabadságharcunk leveretésével. Bele fásultunk az emlékek sajkájával a történe-tekbe, csak egyszer-egetyszer szakad fel ismét a seb, mikor a nagyobb katasztrófák jutnak eszünkbe. Mennyi szenvedés, mennyi kin jut osztályrészül a magyar nemzetnek!

És felszakad az emlékezés keze alatt ismét egy seb, melyet finom szákkal még nem tudta befedni az idő. Emlékezzünk és lelkünk sir az emlékezés sulya alatt. A vértanúk glóriás alakjai között látjuk szeretett királynénkat, Wittelsbach Erzsébetet, Magyarország patronáját. Egy éve már, hogy elhagyta a földet, egy éve már, hogy siratjuk őtet. A harangok zúgnak a gyászistentiszteletre, de az Ő feltámadását hirdetik.

Szeptember 10. Ez a nap egygyel szaporította keserves gyászunkat s a történelemben egy sötét fol-
tot alkotott, mikor egy egész nemzet dicsőséges vágyódásából látja lehullani szent csillagát, de még hullásában is csak áldást szór nemzetére, a mely szeretetéből oltárt csinált s reája Istenül helyezte őt.

A gyilkos tör ma egy éve járta át a legneme-
sebb, a legpoetikusabb szívet s lelke elhagyta ezt a

bünszerző földet, amelyen úgy is oly sokat szenvedett. Utja a fényes korona ragyogása, nemzete imá-
data között is a végzet kezének érintésével tövisek között vezetett végig s minden lépésnél új seb fakadt a legjobb, a szerető szíven. Az élet neki nem adhatott enyhülést, a tör pedig sajkája mellett is neki jól esett, mert megszabadította az élettől, mely csak úgy is kínzást és keservet teremtett számára. Száz lépést haladt a vastörrel szívében, de az egész életben keresztül nem tör volt abban a szíven? — tör, melynek szurása nem halálos, csak lassan élő s melynek neve fájdalom.

Emlékezzünk! Hiszen csak most volt, egy éve s mégis mintha tegnap jött volna a hír. A táviratnak hinni nem tudtunk, azt hittünk, a géppel valami ördögi ármány játszott, mikor a legborzasztottat kiverette és mégis valóság volt. Sirt a szegény magyar, szent anyját siratta, ki többé nem lehet az övé, mert itt hagyta a földet, itt hagyott minket. Mintha egy szent, egy jótékony nemtő halt volna meg s mi nem tehetünk egyebet, mint sirjára hullattuk a keserves könyeink, e könyekből örök nefelejts fakadt; a könyek a tanui, hogy sohase tudjuk felejteni.

Szeptember 10. Te gyásznapja a magyarnak, te szomorú gyásznap! Mintha az ég nem elégette volna meg keserveink s reánk akarta zudítani a legnagyobbat, a legkeservesebbet. Fájdalmunkban jajkiáltás nem tör ajkainkra, a néma fájdalom legnagyobb s mi némán siratjuk őt, szent Erzsébetünk.

De ha lelked nem halt meg, úgy jer közénk ismét, — szellemszárnyakon repülj be minden ház ablakán és jer nézd meg, a hatalmas palotától az utolsó kunyhóig ott van a te képed mindenütt s a kérges kezű magyar e kép előtt tanítja imádkozni gyermekét. Jer miközben, kik oly forrón szeretünk és szeretünk, légy mindig velünk. Szent lelked oltalmazzon, védjen minket, szegény magyarokat. Ne ved a nép dalában él, alakod misztikusan egy bübájos mese tárgya lett s a dajka kisdédnek rólad mond szép mesét. A te neved a megszentelt Isten-asszony neve. Jer hallgasd meg imánk, téged hívunk segítségül Wittelsbach Erzsébet, Magyarország királynéja.

Megtért a nyugodók közé. A kapuzinus barátok templomának kriptája rejti magába legszerettebbjeink. Rudolf meg Ő, a nagy királyné. Elvitték tőlünk, pedig mi veszítettük el mindenünk, pedig nekünk volt több és nem az osztráknak, de irigyelték, hogy minket úgy szeretett s mi úgy szeretünk őtet, halálával a hideg test nekik jutott, de a forró szeretet velünk maradt, lovagias magyar nemzetével.

És te ősz királyunk, ki méltán viselhetnél fénylő koronád helyett tövis koszorút, mert az élet oly sokszor megvázelt már, mikor e szomorú szeptemberi évfordulón sirsz, mi is veled sirunk. A te gyászod a mi gyászunk is. És szenteltessék meg neved te szent asszony, Erzsébet, Magyarország királynéja. Hallgasd meg a nép himnuszát, hallgasd meg imánkat, míg áldunk téged, óvjad, őrizze szent lelked szegény gyászoló nemzetünk.

Ujdonságok.

Uj tanárok. Az erdélyi róm. kath. státus *Pap* András a történet-földrajz-, *Jánosy* Gerőt a magyarlátin-tanszékre és *Spanyán* Pált rajztanárt a helybeli kath. főgimnáziumhoz tanárokká kinevezte.

Az új iskolaév. Szeptemberben megkezdődött az új iskolaév s ezzel kezdetét vette az ország tanuló ifjúságának, mondhatnók, hivatalos élete. Augusztus vége és szeptember eleje mindenütt a beiratásokkal, javító és fölvételi vizsgálatokkal telt el az iskolákban s úgy indult neki aztán az új tanév, új tananyaggal, fölfrissült munkakedvvel. S a fiatalok, amely két hónapig az arany szabadság örömeit élvezte, ismét a tankönyv fölé hajol, hogy a most következő tíz hónapon át is korához mértén és méltóan gyarapítsa ismereteit.

Ötödikén már a legtöbb intézetben megkezdődtek az előadások, melyet ünnepélyes megnyitás előzött meg. Az egyes intézetbe beírt növendékek száma osztályonként a következő:

M. kir. áll. főreáliskola: I. 19, II. 13, III. 20, IV. 19, V. 16, VI. 18, VII. 21. VIII. 9, összesen 135, 17-el kevesebb, mint a megelőző évben.

A róm. kath. főgimnáziumba: I. 67, II. 44, III. 42, IV. 23, V. 23, VI. 28, VII. 30, VIII. 21, összesen 278, 6-al több, mint a megelőző évben.

Az ev. ref. kollegiumba: I. 48, II. 32, III. 32, IV. 31, V. 22, VI. 25, VII. 27, VIII. 17, összesen 234; 20-al több, mint a megelőző évben.

A kö- és agyagipari szakiskolába: I. 2, II. 13, III. 10, IV. 11, összesen 44, a beiratkozások szept. 20-ig tartanak.

A m. kir. áll. felsőteleányiskolába: I. 39 rendes, 2 magántanuló, II. 28 rendes, összesen 68 tanuló, 10-el több, mint a megelőző évben.

A városi elemi fuiskolába: 1-ső osztályba 54, 2-ik o. 30, 3-ik o. 30, 4-ik o. 40, összesen 154, a mely szám azonban még nem végérvényes, mivel a beiratkozás még folyamatban van.

A hat intézetbe a beírtak száma 913, a mely azonban még növekedik.

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter *Spaller* Józsefet a zalatnai szakiskolától a helybeli kö- és agyagipariskolához a közismeretek tanárává kinevezte.

Regruta-bál. Az 1899. évben besorozott udvarhelyi ifjúság Sz.-Udvarhelyen, a Budapest-szálló helyiségeiben 1899. október 1-én, részben az agyagfalvi Székely-émlék, részben az Iparos-kör könyvtára gyarapítására zártkörű ujoncz-bált rendez. Belépti díjak: személyjegy 1 frt, családjegy 3 személyig 2 frt. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hirdapilag nyugtázzunk. Kezdeté este 8 órakor. Kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, a végett a rendező bizottsághoz sziveskedjenek fordulni.

Emléket az agyagfalvi rétre! Ujabban adakozott az agyagfalvi ref. eklézsia 10 frt. ezt hozzáadva a már begyűlt, 873 frt 68 krhöz az alap összege tesz 883 frt 68 krt: fogadja a nemes eklézsia, hazafias adakozásáért a végrehajtó bizottság szives köszönetét. Sz.-Udvarhelyt, 1899 szeptember hó 9-én. *Ferenzi* János végrh. biz. pénztárnok.

Erzsébet királyné emléke. A homoródalmási cseppkő-barlangban ő Felsőge dicsőült Erzsébet királyné emlékezetét megőrkítő „Emléktábla” felavatási ünnepélyét a „Homoródvidéki tanító-kör” a mai nap tartja meg a következő sorrenddel: 1. d. e. 1/2 8 órakor istentisztelet a hom.-almási unitárius templomban, melyen a tanító-kör testületileg megjelen; 2. d. e. 9 órakor kivonulás a barlangba; 3. 11 órakor megérkezés a barlangba; 4. az Emléktábla előtt a Hymnust énekli a közönség; 5. elnöki beszédben *Bedő* József tanköri elnök az Emléktáblát átadja; 6. az Emléktábla átvétele id. *Kenyeres* András közs. főbíró által; 7. szavalt „Erzsébet királynéira emlékezés” *Tarcsafalvi* Albert varyasi ig. tanító által; 8. az „Emléktábla” megáldása *Ajtay* János h.-almási unitárius lelkész által; 9. „Szózat” énekli a közönség; 10. kivonulás a barlangból a közönséghez.

A nagy sirra.

És adjatok sok liljomot neki,
Most, midőn a testét kölap fedi,
Mert hófehér liljom való a sirra,
A melyre Asszonyunk neve van felírva...

Királynő volt a királynők között,
S az özvegyek mezébe öltözött.
Övezte pompa, fejedelmi fény,
S úgy járt, mit bármely gyászoló szegény.
Ki boldog volt szerette magzatában,
Szenvedett Niobénál mostohában,
De szenvedése királynői volt,
Fehér lelkén nem esett soha folt,
Fekete mezben ő fehér maradt,
Mint Krisztus urunk a kereszt alatt...
Sebét nemes, nagy szíven viseli,
... Ó adjatok sok liljomat neki.

Ki hozzánk jutott messze idegenből,
Érezte, nyelvünk hogy mi bájjal csendül,
Érezte, szívünk mily igaz, mi hű,
És sorsunk mégis milyen keserű.
Lánczunk ha csörrent szívébe nyilallott,
A messzeségen át is fájva hallott
Ezernyi tükös, elfojtott sóhajást
És egy hatalmas, sóvárgó óhajást,
Melynél erősebb nem volt soha semmi:
Hogy ez a nép szabad szeretne lenni!

S a mint meghallja, a mint velünk érez,
Eljuttatja a fejdelem szívéhez,
S ki egymást nem ösmerve gyűlöli,
Király és nép így egymást megleli.
És büvös szemmel és varázsos hanggal
Áll köztünk a fehér hótiszta angyal,
És szabad lesza nép, az elnyomott...
Ó szórjatok sirjára liljomat...

Anyát fiától megfosztá a végzet...
Szívünkben ég még ma is e történet
És látjuk ma is a tragédiát...
Király utódját, az anya fiát,
Egy nemzet egész dús-gazdag reményét,
A jövő kincsét, jelen szemfényét,
És elborult a mártirasszony lelke,
Nyugtát e földön többé sohse lelte,
Ártatlanul lón földön bujdosóvá,
Szemét az ember látásátul óvá.

Nem gyógyírt nem keresni — tudta azt,
Az ő kínjára nincs sehol malaszt.
Kereste azt, mi meg nem lehető,
Kivánta azt, mi el nem érhető,
Vágyón vágyott meg nem szerchezhetőre,
S egy orgyilkosnak leteríti töre...
Földülje egy gaz a szent templomot...
Ó szórjatok reája liljomat!

És sirjátok ki fájó könyeteket,
Mert egy világ zokog tivéletek!
De a legsúlyosabb bánat a miénk!
Kik annyit, ő mindent elveszténk!
A kik sehose lelhtünk vigaszt,
Kiknek szívéből élő vért fakaszt
A nagy királynak iszonyu sebe,
Milljó ember lesz annak betege.
Mert bár a vér patakba folya is,
A büntetés még oly nagy volna is,
Hogy Isten karjával sujtana a gazra,
Az nekünk őt már vissza mégse adja!
Csak könyezünk, csak egyre zokogunk,
Csak elmerülve némán hallgatunk,
A panaszos szózat ajkunkra fagy,
A kin nem törhet ki, akármű nagy,
Nehéz gyötrelmivel röghöz nyomott, —
Csak szórjunk a sirjára liljomat!

Sebestyén Károly.

hízem kárt csinálni önmagának és mindenkié, aki szolgálataira számít, de legfőképen a hazának.

Mi értékesebb? a szeretettel hazáján és boldogulásán csüngő, élhető ember vagy a haszontalanul ott heverő erdő-puszták, melyek fölött legföljebb madarak szállnak el vagy keresztül téved egy-egy medve? Jó lesz ezt megfontolni!

Ilyen területek vannak pl. Gyergyó-Szentmiklós község tulajdonában, Csikmegyében a „Lapos havas“, a „Szék havas“, „Mocsár“ Marostordamegyében, a „Hatod“ Baróth nagyközség birtokában Háromszék-megyében stb., melyek irtással alkalmassá tehetők a vidék gabonafajainak termesztésére, arra, hogy kegyeret teremjenek az odatelepitett ötven-hatvanezer kivándorlott székelynek.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

Nyiltér.*

Boldogult férjem, néhai pacséri Rezsny Aurél, Zenta város rendőrkapitánya, ki 1899 március 28-án a „Nemzeti“ balesetbiztosító részvénytársaságnál baleset ellen biztosította magát, 1899 augusztus 3-án vadászat közben a fegyver véletlen elszelése folytán elhalálozván, a nevezett társaság a teljes biztosított összeget, azaz 40.000 koronát (negyvenezer koronát) nekem a kárjelentés vétele után rögtön kifizette.

A „Nemzet Balesetbiztosító Részvénytársaságnak“ ezen gyors és méltányos eljárása folytán jindittatva érzem magamat hálás köszönetemet nyilvánítani.

Zenta, 1899 augusztus hó 11-én.

Dr. Hajdu Dezső, ügyvéd, özv. pacséri Rezsny Aurélné, szül. Kuuszabó Berta.

Heiszler Ferencz, gyógyszerész, mint tanuk

* E rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerk.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves házszer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító befőrszölességet alkalmazták köszvény, csúzná, tag-szagatással és meghűlésekkel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakorlatban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákorra Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fr. üvegekben árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával írom óvatossá legyünk, mert több ki-sebberreki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Eladó telek!

Szombatfalván, közvetlen a vasuti töltés mellett, a bakterházzal átellenben levő nagy földszintes köház, egy udvari ház, mindenféle mellékkeliségekkel együtt örökáron eladó.

Értekezhetni:
KARÁCSONYI GERGELY tulajdonossal.

Szám 365—1899.
végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék 1898. évi 4531. és 4118—1898. számú végzése következtében Kassay F. Ignác sz.-udvarhelyi ügyvéd által képviselt sz.-udvarhelyi községi hitelszövetkezet javára ifj. Szolga István és társa oklándi lakosok ellen

160 frt és 240 frt s jár. erejéig 1898. évi augusztus hó 1. és augusztus hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 187 és 687 frtra becsült széna, székér, méh és 1 cséplőgépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíróóság 1899. évi V—91. és 103. számú végzése folytán 160 és 240 frt tőkekövetelés, ennek, és pedig a 160 frtnak 1898. évi május hó 6. napjától járó, a 240 frtnak 1898. március hó 6-tól járó 6% kamatai és eddig összesen 47 frt 92 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Oklándon, alperesnél leendő eszközzésére 1899. szeptember hó 18. napjá-

nak délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi XL. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfog-
nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Oklándon, 1899. évi szept. hó 1. napján.

Pollák Ignác,
kir. bir. végrehajtó.

345—1899. szám.

Udvarhelyvármegye főispánja.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatokra bízott Udvarhelyvármegye törvényhatóságánál a pénztári tiszti állás lemondás folytán megüresedvén, ezen állásra pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I t.-cz. 18. §-ában előírt minősítéseket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi szeptember hó 25-ig annyival inkább nyújtsák be, mert a későn érkező, esetleg kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak. — Az állás javadalmazása évi 600 frt fizetés és 160 frt lakbér. — A törvényhatósági bizottsági közgyűlés által megválasztott pénztári tiszt köteles lesz biztosíték fejében 1500 forintot letenni.
Sz.-Udvarhely, 1899. augusztus 30.

Hollaki Arthur s. k., főispán.

Gyertyánffy Gábor

könyv-, szép- és papírkereskedésében

Székely-Udvarhelyen

a székelyudvarhelyi összes tanintézetek számára előírt legújabb kiadású tankönyvek, rajz- és írószerek, szépírási füzetek stb. raktáron vannak.

Rendcs számlaviszonyban állván az összes hazai könyvkiadó-vállalatokkal, a legtöbb magyar könyvkiadás megjelenésekor már raktáron van.

Bizományosain vannak Európa főbb könyvpiacain, és így bárhol hirdetett könyveket, folyóiratokat stb. gyorsan, eredeti árban szállítok.

Dús választéku raktáram van kötött vonalzott üzleti könyvekből, levél-, író-, csomagoló- és rajzpapirosokból, rajzeszközökből — a legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségig, — jegyzetkönyvecskékből stb.

Elsőrangú gyárak és cégekkel tartok fenn évtizedek óta összeköttetést és így a legolcsóbb árakban szolgálhatom ki vevőimet.

Szám 33—1899.

ig. vál.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye igazoló választmánya a virilis megyebizottsági tagok névsorának megállapítása s az e tárgyban beérkezett kérések elbírálása céljából f. hó 14-én délután 3 órakor a vármegyeház kis tanácstermében ülést tart.

Székely-Udvarhelyen, 1899. évi szeptember 8-án.

Gróf Lázár Ádám,
ig. vál. elnök.

Szigeti Samu

bor-, sör-, pálinka- és mindenemü égetett szeszesitalok raktára
SZÉKELY-UDVARHELYTT, Kossuth-utca 24. sz. (Posta közelében).

Tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy Sz.-Udvarhelyen a Kossuth-utczában
likör-kereskedést

nyitottam, hol mindennemü likörök és szeszesitalokból nagyraktárt tartok. A legjobb minőségű árukat a legmérségeltebb árak mellett, nagyban és kicsinyben szándékozom árusítani, miért is kérem a t. közönséget, bizalmával engem megtisztelni sziveskedjék, és előre biztosítom, miszerint törekvésem mindenkor oda fog irányulni, hogy a legpontosabb kiszolgálás által megelégedését kiérdemeljem.
Kiváló tisztelettel
Szigeti Samu.

Sz. 14937—1899.

szb.

Pályázati hirdetmény.

A nagygalambfalvi körjegyzői állásra, mely következő javadalmazással van egybekötve: 1. körjegyzői fizetés 300 frt; 2. szállásbér 50 frt; 3. irodai átalány 40 frt; 4. anyakönyvi tiszteletdíj 100 frt; 5. utazási átalány 30 frt, a pályázatot ezennel kihirdetem s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérésüket f. évi szeptember hó 24-éig annál bizonyosabban adják be, mivel a később beérkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Székely-Keresztur, 1899. szeptember 2-án.

Gálffy Kálmán,
főszolgabíró.